(g) Discuss the cultural dimension of globalization. Give your arguments regarding the concept—'globalization leads towards development of monoculturalism'.

গোলকীকৰণৰ সাংস্কৃতিক মাত্ৰাটো আলোচনা কৰা। 'গোলকীকৰণে একসংস্কৃতিবাদৰ বিকাশ কৰে'—ধাৰণাটোৰ বিষয়ে তোমাৰ যুক্তি দিয়া।

(h) Discuss briefly the domestic and global responses regarding the inevitability of globalization.

গোলকীকৰণৰ অপৰিহাৰ্যতাৰ ওপৰত আভ্যন্তৰীণ আৰু গোলকীয় প্ৰতিক্ৰিয়া সম্পৰ্কে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(i) Discuss alternative perspectives of globalization.

গোলকীকৰণৰ বিকল্প দৃষ্টিভংগীবোৰ আলোচনা কৰা।

(j) Discuss the power and functions of the World Trade Organization. Critically analyze its role in establishing a just society.

বিশ্ব বাণিজ্য সংস্থাৰ ক্ষমতা আৰু কাৰ্যাৱলী আলোচনা কৰা। এখন ন্যায়সংগত সমাজ প্ৰতিষ্ঠা কৰাত ইয়াৰ ভূমিকাৰ সমালোচনাত্মক বিশ্লেষণ কৰা।

★★★

2022

POLITICAL SCIENCE

Paper : POL–HG/RC-4016/4026/4036

(Honours Generic/Regular Course)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

OPTION—A

Paper: POL–HG/RC-4016

(Introduction to International Relations)

1. Answer the following as directed (any *ten*) : 1×10=10

তলত দিয়াসমূহৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ লিখা (যি কোনো দহটা) :

(a) Who is the author of the book, *Politics Among Nations* ?

Politics Among Nations নামৰ গ্ৰন্থখনৰ ৰচক কোন ?

(b) Who is known for the concept of 'development of underdevelopment' ?

'Development of underdevelopment' অৰধাৰণাৰ কাৰণে কাক জনা যায় ?

(c) Who has developed the concept of 'core and periphery'?

'কেন্দ্ৰীয় আৰু প্ৰান্তীয় (core and periphery)' অৱধাৰণাৰ কোনে বিকাশ কৰিছে?

(d) Name one book written by J. Ann Tickner.

J. Ann Tickner-এ লিখা এখন কিতাপৰ নাম লিখা।

(e) Who first coined the term 'Cold War'?

'শীতল যুদ্ধ (Cold War)' শব্দটো কোনে প্ৰথমে ব্যৱহাৰ কৰিছিল?

(i) Bernard Baruch/বাৰ্ণাৰ্ড বাৰুছ

(ii) Harry S. Truman/হেৰি এছ. ট্ৰুমেন

(iii) John F. Kennedy/জন এফ. কেনেডী

(iv) Burnett/বাৰ্ণেট

(Choose the correct answer)
(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(f) "Cold War is the hot peace." This was stated by Kennedy / Schuman / Burnett.

"শীতল যুদ্ধ হ'ল গৰম শান্তি।" কথাষাৰ কৈছিল কেনেডী / শ্বুমেন / বাৰ্ণেটে।

(Choose the correct answer)
(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(g) "Realists are the children of darkness." Who said this?

"বাস্তৱবাদীসকল এন্ধাৰৰ সন্তান।" এই কথাষাৰ কোনে কৈছিল?

(i) Niebuhr

নেইবুৰ

(ii) Schuman

শ্বুমেন

(iii) Kaplan

কাপলান

(Choose the correct answer)
(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(h) What is the full form of USSR?

USSRৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি?

(i) What does SAARC stand for?

SAARCৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি?

(j) Write one basic feature of international relations.

আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সম্পৰ্কৰ এটা মূল বৈশিষ্ট্য লিখা।

(k) Name the movement that emerged in the Third World during the Cold War period.

শীতল যুদ্ধৰ সময়ছোৱাত তৃতীয় বিশ্বত সৃষ্টি হোৱা আন্দোলনটোৰ নাম লিখা।

(l) Who is known as the 'architect of the Indian foreign policy'?

'ভাৰতৰ বৈদেশিক নীতিৰ স্থপতি' বুলি কাক জনা যায়?

(m) Write a core national interest.

এটা মুখ্য জাতীয় স্বাৰ্থ লিখা।

(n) What is the capital of Ukraine?

ইউক্ৰেইনৰ ৰাজধানী কি?

(o) Who is the current Secretary-General of UNO?

ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ বৰ্তমানৰ সচিব-প্ৰধান কোন?

2. Answer the following questions (any *five*) : 2×5=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো পাঁচটা) :

(a) Write the names of two supporters of classical realism.

সনাতন বাস্তৱবাদৰ দুজন সমৰ্থকৰ নাম লিখা।

(b) Write two fundamental features of neo-realism.

নব্য-বাস্তৱবাদৰ দুটা মৌলিক বৈশিষ্ট্য লিখা।

(c) Write two causes of the Cold War.

শীতল যুদ্ধৰ দুটা কাৰণ লিখা।

(d) Write the names of two NATO member countries.

NATOৰ দুখন সদস্য ৰাষ্ট্ৰৰ নাম লিখা।

(e) Write the names of two countries that belonged to the Axis Power during the Second World War.

দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধৰ সময়ছোৱাত অক্ষশক্তিৰ অন্তৰ্ভুক্ত দুখন দেশৰ নাম লিখা।

(f) Name two leaders of NAM.

গোষ্ঠী-নিৰপেক্ষ আন্দোলনৰ দুজন নেতাৰ নাম লিখা।

(g) Mention two steps taken for detente.

বৈৰিতা প্ৰশমিত কৰাৰ কাৰণে লোৱা দুটা পদক্ষেপ উল্লেখ কৰা।

(h) Name two emerging centres of power in the post-Cold War era.

শীতল যুদ্ধোত্তৰ কালৰ দুটা উদ্ভাসিত ক্ষমতাৰ কেন্দ্ৰৰ নাম লিখা।

3. Write short notes on the following (any *four*) : 5×4=20

তলত দিয়াসমূহৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Complex interdependence in international relations

আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সম্পৰ্কত জটিল আত্মনিৰ্ভৰশীলতা

(b) Anarchy in global politics

বিশ্ব ৰাজনীতিত নৈৰাজ্য

(c) The Second World War as the catalyst for the Cold War

শীতল যুদ্ধৰ প্ৰৰোচক হিচাপে দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধ

(d) The first phase of the Cold War

শীতল যুদ্ধৰ প্ৰথম পৰ্যায়

(e) Reasons for the failure of the detente

বৈৰিতা সমাপ্তিৰ বিফলতাৰ কাৰণসমূহ

(f) The pillars of the European Union

ইউৰোপীয় সংঘৰ স্তম্ভসমূহ

(g) Unipolarism

একমেৰুকেন্দ্ৰিকতা

(h) The Panchsheel

পঞ্চশীল

4. Answer the following questions (any *four*) : 10×4=40

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Discuss Morgenthau's six principles of political realism.

মৰগেনথাওৰ ৰাজনৈতিক বাস্তৱবাদৰ নীতি ছয়টা আলোচনা কৰা।

(b) Discuss Kenneth Waltz's theory of neo-realism. How is it different from classical realism? Explain. 7+3=10

কেনেথ্ ৱাল্টজৰ নব্য-বাস্তৱবাদী তত্ত্বটো আলোচনা কৰা। সনাতন বাস্তৱবাদৰ পৰা ই কেনেদৰে পৃথক, ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Critically analyze the dependency theory in the context of international relations.

আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সম্পৰ্কৰ প্ৰেক্ষাপটত নিৰ্ভৰশীলতা তত্ত্বৰ সমালোচনাত্মক বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা।

(d) Examine the feminist perspective in international relations.

আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সম্পৰ্কত নাৰীবাদী দৃষ্টিভংগীটো পৰীক্ষা কৰা।

(e) Discuss the reasons for the breakdown of the erstwhile Soviet Union.

পূৰ্বৰ ছোভিয়েট সংঘ পতনৰ কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা।

(f) Do you think that the post-Cold War era has led to a multipolar world? Explain.

শীতল যুদ্ধোত্তৰ কালত বহুমেৰুযুক্ত পৃথিৱীৰ সৃষ্টি হোৱা বুলি ভাবানে? ব্যাখ্যা কৰা।

(g) Highlight on the military alliances formed during the Cold War period.

শীতল যুদ্ধৰ সময়ছোৱাত গঠিত সামৰিক মিত্ৰ জোটসমূহৰ ওপৰত আলোকপাত কৰা।

(h) Explain the major determinants of India's foreign policy.

ভাৰতৰ বৈদেশিক নীতিৰ মুখ্য নিৰ্ধাৰকসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(i) What is Non-Aligned Movement (NAM)? Do you think NAM is still relevant in the contemporary world? Discuss. 3+7=10

গোষ্ঠী-নিৰপেক্ষ আন্দোলন কি? সাম্প্ৰতিক বিশ্বত গোষ্ঠী-নিৰপেক্ষতা (NAM) এতিয়াও প্ৰাসংগিক বুলি ভাবানে? আলোচনা কৰা।

(j) What are the major strengths and weaknesses of India as an emerging power? Explain.

উদ্ভাসিত শক্তি হিচাপে ভাৰতবৰ্ষৰ মুখ্য সবলতা আৰু দুৰ্বলতাসমূহ কি কি? ব্যাখ্যা কৰা।

OPTION—B

Paper : POL–HG/RC-4026

(Understanding Ambedkar)

1. Answer the following as directed (any *ten*) : 1×10=10

তলত দিয়াসমূহৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ লিখা (যি কোনো দহটা) :

(a) Dr. Ambedkar was the Chairman of the ______ Committee of the making of the Indian Constitution. (Fill in the blank)

ভাৰতীয় সংবিধান প্ৰণয়নত ডঃ আম্বেদকাৰ ______ কমিটিৰ সভাপতি আছিল। (খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(b) Which ministry did Dr. Ambedkar lead during the tenure of the first government of independent India?

স্বাধীন ভাৰতৰ প্ৰথম চৰকাৰখনৰ কোনটো মন্ত্ৰালয় ডঃ আম্বেদকাৰে নেতৃত্ব দিছিল?

(c) When is Ambedkar Jayanti celebrated?

আম্বেদকাৰ জয়ন্তী কেতিয়া পালন কৰা হয়?

(d) Dr. Ambedkar played a formidable role in the establishment of which bank in India?

ভাৰতৰ কোনটো বেংক প্ৰতিষ্ঠাৰ ক্ষেত্ৰত ডঃ আম্বেদকাৰে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছিল?

(e) Which of the following is the illustrious book of Dr. Ambedkar?

তলৰ কোনটো ডঃ আম্বেদকাৰৰ সুপ্ৰসিদ্ধ গ্ৰন্থ ?

(i) *The Discovery of India*

(ii) *Annihilation of Caste*

(iii) *Why I am not a Hindu*

(Choose the correct answer)

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(f) B. R. Ambedkar described which Part of the Indian Constitution as 'novel features' ?

ভাৰতীয় সংবিধানৰ কোনটো অংশক বি. আৰ. আম্বেদকাৰে 'অভূতপূৰ্ব বৈশিষ্ট্য' বুলি কৈছে ?

(g) In how many Round Tables did B. R. Ambedkar participate?

বি. আৰ. আম্বেদকাৰে কিমানখন ঘূৰণীয়া মেজমেলত ভাগ লৈছিল ?

(h) Name the Satyagraha led by B. R. Ambedkar.

বি. আৰ. আম্বেদকাৰে নেতৃত্ব দিয়া সত্যাগ্ৰহটোৰ নাম কি ?

(i) Which of the following magazines was not launched by Dr. Ambedkar?

তলৰ কোনখন পত্ৰিকা ডঃ আম্বেদকাৰে উলিওৱা নাছিল ?

(i) *Mooknayak*

'মূকনায়ক'

(ii) *Bahishkrit Bharat*

'বহিষ্কৃত ভাৰত'

(iii) *Prabuddha Bharat*

'প্ৰবুদ্ধ ভাৰত'

(iv) *Saraswati*

'সৰস্বতী'

(Choose the correct answer)

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(j) Consider the following statements regarding Dr. Ambedkar :

ডঃ আম্বেদকাৰৰ সম্বন্ধিত তলৰ বিবৃতিবোৰ বিবেচনা কৰা :

1. He is the only Indian whose statue has been erected alongside Karl Marx in the London Museum.

লণ্ডন মিউজিয়ামত কাৰ্ল মাৰ্ক্সৰ লগত প্ৰতিষ্ঠিত হোৱা আবক্ষ মূৰ্তিটো কেৱল ভাৰতীয় হিচাপে ডঃ আম্বেদকাৰৰ।

2. Dr. Ambedkar's personal library 'Rajgirh' was the world's largest private library.

'ৰাজগীড়' নামৰ ডঃ আম্বেদকাৰৰ ব্যক্তিগত পুথি-ভঁৰালটো পৃথিবীৰ সৰ্ববৃহৎ ব্যক্তিগত পুথিভঁৰাল।

Which of the above statements is/are correct?

ওপৰৰ উক্তিবোৰৰ কোনটো শুদ্ধ ?

(i) Only 1

অকল 1

(ii) Only 2

অকল 2

(iii) Both 1 and 2

1 আৰু 2 উভয়

(iv) Neither 1 nor 2

1 অথবা 2 কোনোটোৱেই নহয়

(k) When was Dr. Ambedkar given Bharat Ratna?

ডঃ আম্বেদকাৰক কেতিয়া ভাৰতৰত্ন প্ৰদান কৰা হৈছিল ?

(l) To which community did Dr. Ambedkar belong?

ডঃ আম্বেদকাৰ কোন সম্প্ৰদায়ৰ আছিল ?

(m) When was the Poona Pact signed?

পুণা চুক্তি কেতিয়া স্বাক্ষৰিত হৈছিল ?

(n) Name the American liberal who influenced Ambedkar.

আম্বেদকাৰক প্ৰভাৱিত কৰা আমেৰিকান উদাৰবাদী চিন্তাবিদজনৰ নাম লিখা।

(o) Ambedkar propounded the concept of 'State socialism'.

(Write True or False)

আম্বেদকাৰে 'ৰাষ্ট্ৰীয় সমাজতন্ত্ৰ'ৰ ধাৰণাটোত বিশ্বাস কৰিছিল।

(সঁচা নে মিছা লিখা)

2. Answer the following/Write short notes on (any *five*) : 2×5=10

তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ দিয়া/চমু টোকা লিখা (যি কোনো পাঁচটা) :

(a) Mention two outcomes of the Poona Pact.

পুণা চুক্তিৰ দুটা ফলাফল উল্লেখ কৰা।

(b) What is the Hindu Code Bill?

হিন্দু সংহিতা বিধেয়ক কি ?

(c) What is constitutional morality?

সাংবিধানিক নৈতিকতা কি ?

(d) What was Ambedkar's view on labour rights?

শ্ৰমিকৰ অধিকাৰ সম্পৰ্কে আম্বেদকাৰৰ ধাৰণা কি আছিল ?

(e) What was the cause of contention between Ambedkar and Gandhi?

গান্ধী আৰু আম্বেদকাৰৰ মাজত বিবাদৰ কাৰণ কি আছিল ?

(f) Ambedkar's views on nationalism

জাতীয়তাবাদ সম্পৰ্কত আম্বেদকাৰৰ ধাৰণা

(g) Ambedkar as a champion of women's right

মহিলাৰ অধিকাৰৰ প্ৰৱক্তা হিচাপে আম্বেদকাৰ

(h) Ambedkar's view on planning and development

পৰিকল্পনা আৰু বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত আম্বেদকাৰৰ ধাৰণা

3. Write short notes on/Answer the following (any *four*) : 5×4=20

চমু টোকা লিখা/তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Ambedkar's views on untouchability

অস্পৃশ্যতা সম্পৰ্কে আম্বেদকাৰৰ ধাৰণা

(b) Ambedkar's idea on 'State and minority'

'ৰাষ্ট্ৰ আৰু সংখ্যালঘু'ৰ ওপৰত আম্বেদকাৰৰ ধাৰণা

(c) Idea of 'social democracy' of Ambedkar

আম্বেদকাৰৰ 'সামাজিক গণতন্ত্ৰ'ৰ ধাৰণা

(d) Conversion as a way of emancipation

ৰূপান্তৰণ পৰিৱৰ্তনৰ এক আহিলা

(e) How did Ambedkar relate caste and patriarchy?

আম্বেদকাৰে বৰ্ণ আৰু পুৰুষতন্ত্ৰক কেনেকৈ সম্পৰ্কিত কৰিছিল ?

(f) Write about relevance of Ambedkar's ideals in contemporary times.

সাম্প্ৰতিক সময়ত আম্বেদকাৰৰ চিন্তাৰ তাৎপৰ্য সম্পৰ্কে লিখা ।

(g) Ambedkar's idea on constitutionalism

সাংবিধানিকতাবাদৰ ওপৰত আম্বেদকাৰৰ মত

(h) Write a note on the ideological orientation of Ambedkar.

আম্বেদকাৰৰ আদৰ্শগত অভিযোজন সম্পৰ্কে এটি টোকা লিখা ।

4. Answer the following questions (any *four*) : 10×4=40

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Examine Ambedkarite approach to the study of politics and religion.

ৰাজনীতি আৰু ধৰ্ম সম্পৰ্কে আম্বেদকাৰৰ দৃষ্টিভংগী পৰীক্ষা কৰা ।

(b) Analyze Ambedkar's role as a champion of women liberation.

মহিলাৰ মুক্তিৰ পৃষ্ঠপোষক হিচাপে আম্বেদকাৰৰ ভূমিকা বিশ্লেষণ কৰা।

(c) Discuss B. R. Ambedkar's vision of ideal society.

বি. আৰ. আম্বেদকাৰৰ আদৰ্শ সমাজৰ অন্তদৃষ্টি সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

(d) Discuss various constitutional provisions for ensuring the rights and representation of the marginalized sections of India.

ভাৰতৰ দুৰ্বল শ্ৰেণীসমূহৰ অধিকাৰ আৰু প্ৰতিনিধিত্ব সুনিশ্চিতকৰণৰ বাবে বিভিন্ন সাংবিধানিক ব্যৱস্থাসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(e) Explain Ambedkar's critique of Indian nation and nationalism.

ভাৰতীয় জাতি আৰু জাতীয়তাবাদৰ ওপৰত আম্বেদকাৰৰ সমালোচনা সম্পৰ্কে ব্যাখ্যা কৰা।

(f) "Buddhism is a socio-political revolution." Examine the statement with reference to Ambedkar's thinking.

"বৌদ্ধধৰ্ম এক সামাজিক-ৰাজনৈতিক বিপ্লৱ।" আম্বেদকাৰৰ চিন্তাসমূহৰ প্ৰসঙ্গত ওপৰৰ উক্তিটো পৰীক্ষা কৰা।

(g) Critically analyze Ambedkar's views on democracy.

গণতন্ত্ৰৰ সম্পৰ্কত আম্বেদকাৰৰ ধাৰণাৰ সমালোচনাত্মক বিশ্লেষণ দাঙি ধৰা।

(h) Examine Ambedkar's role in reconstruction of Hindu social order.

হিন্দু সামাজিক ক্ৰমৰ পুনৰ্গঠন সম্পৰ্কত আম্বেদকাৰৰ ভূমিকা পৰীক্ষা কৰা।

(i) Discuss Ambedkar's philosophy of land reforms.

ভূমি সংস্কাৰৰ ক্ষেত্ৰত আম্বেদকাৰৰ দৰ্শন আলোচনা কৰা।

(j) How do you assess Ambedkar in the context of Dalit-Bahujan politics in India?

ভাৰতৰ দলিত-বহুজন ৰাজনীতি সন্দৰ্ভত আম্বেদকাৰক কিদৰে মূল্যায়ন কৰিব পাৰি, লিখা।

OPTION—C

Paper : POL–HG/RC-4036

(Politics of Globalization)

1. Answer the following as directed (any *ten*) : 1×10=10

তলত দিয়াসমূহৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ লিখা (যি কোনো দহটা) :

(a) What is the full form of GATT ?

GATTৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি ?

(b) Where is the Headquarters of WTO located?

WTOৰ মুখ্য কাৰ্যালয় ক'ত অৱস্থিত ?

(c) Mention one global NGO related to the rights of the people.

মানুহৰ অধিকাৰৰ লগত সম্পৰ্কিত এটা গোলকীয় বেচৰকাৰী সংগঠনৰ নাম লিখা ।

(d) Point out one difference between liberal and radical approach of globalization.

গোলকীকৰণৰ উদাৰতাবাদী আৰু চৰম দৃষ্টিভংগীৰ মাজত থকা এটা পাৰ্থক্য লিখা ।

(e) Who wrote the book, *Globalization and Its Discontents* ?

Globalization and Its Discontents নামৰ গ্ৰন্থখন কোনে লিখিছিল ?

(f) Is technology a dimension of globalization? (Write Yes or No)

প্ৰযুক্তি গোলকীকৰণৰ এটি মাত্ৰা হয়নে ? (হয় বা নহয় লিখা)

(g) What is the full form of LPG?

LPGৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি ?

(h) Write the name of one advocate of the World System Theory.

বিশ্ব ব্যৱস্থা তত্ত্বৰ এজন প্ৰৱক্তাৰ নাম লিখা ।

(i) Give a definition of globalization.

গোলকীকৰণৰ এটা সংজ্ঞা দিয়া ।

(j) Who is the present President of the World Bank?

বিশ্ব বেংকৰ বৰ্তমান অধ্যক্ষ কোন ?

(k) When was the Bretton Woods Conference held?

ব্ৰিটন উডচ্ সন্মিলন কেতিয়া অনুষ্ঠিত হৈছিল ?

(l) Who among the following is related with the concept of 'clash of civilization'?
'সভ্যতাৰ সংকট' ধাৰণাটোৰ লগত তলৰ কোনজন ব্যক্তি জড়িত ?

(i) John Rawls
জন ৰলচ

(ii) Francis Fukuyama
ফ্রান্সিস ফুকুয়ামা

(iii) Franklin Roosevelt
ফ্রেংকলিন ৰুজভেল্ট

(iv) Samuel Huntington
চেমুৱেল হান্টিংটন

(Choose the correct answer)
(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(m) Which day is celebrated as 'International Migrants Day'?
'আন্তৰ্জাতিক প্ৰব্ৰজন দিৱস' হিচাপে কোনটো দিন পালন কৰা হয় ?

(n) Mention one characteristic of global social movement.
গোলকীয় সামাজিক আন্দোলনৰ এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(o) In which year was the International Organization for Migration (IOM) established?
প্ৰব্ৰজনৰ বাবে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সংস্থা [International Organization for Migration (IOM)] কোন চনত প্ৰতিষ্ঠা হৈছিল ?

2. Write short answer (any *five*) : 2×5=10

চমু উত্তৰ লিখা (যি কোনো পাঁচটা) :

(a) Mention two factors responsible for the emergence of globalization.
গোলকীকৰণৰ উৎপত্তিৰ দুটা কাৰণ লিখা।

(b) Write the full forms of TRIPS and TRIMS.
TRIPS আৰু TRIMSৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপ দুটা লিখা।

(c) Point out two limitations of globalization from democratic point of view.
গণতান্ত্ৰিক দৃষ্টিকোণৰ পৰা গোলকীকৰণৰ দুটা সীমাবদ্ধতা আঙুলিয়াই দিয়া।

(d) Mention two political consequences of globalization.
গোলকীকৰণৰ দুটা ৰাজনৈতিক পৰিণাম উল্লেখ কৰা।

(e) Point out two merits of globalization in economic field.
অৰ্থনৈতিক ক্ষেত্ৰত গোলকীকৰণৰ দুটা সুফল লিখা।

(f) Mention two objectives of the World Bank.
বিশ্ব বেংকৰ দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

(g) Mention the names of two international economic institutions.
দুটা আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় অৰ্থনৈতিক অনুষ্ঠানৰ নাম উল্লেখ কৰা।

(h) Mention two causes of human migration.

জন প্ৰব্ৰজনৰ দুটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

3. Write short notes on the following (any *four*) : 5×4=20

তলত দিয়াসমূহৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Characteristics of globalization
গোলকীকৰণৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ

(b) Economic globalization
অৰ্থনৈতিক গোলকীকৰণ

(c) Globalization and human migration
গোলকীকৰণ আৰু জন প্ৰব্ৰজন

(d) World Social Forum
বিশ্ব সামাজিক মঞ্চ

(e) Global Civil Society
গোলকীয় নাগৰিক সমাজ

(f) International Monetary Fund (IMF)
আন্তৰ্জাতিক মুদ্ৰা নিধি (আই. এম. এফ.)

(g) Hyperglobalization approach
অতি গোলকীয় দৃষ্টিভংগী

(h) Anti-globalization movements
গোলকীকৰণ-বিৰোধী আন্দোলন

4. Answer the following questions (any *four*) : 10×4=40

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Critically analyze the liberal approach of globalization.
গোলকীকৰণৰ উদাৰতাবাদী দৃষ্টিভংগীটোৰ সমালোচনামূলক বিশ্লেষণ কৰা।

(b) Discuss the role and functions of the World Bank.
বিশ্ব বেংকৰ কাৰ্য আৰু ভূমিকা আলোচনা কৰা।

(c) Critically analyze how globalization has eroded State sovereignty.
গোলকীকৰণে ৰাষ্ট্ৰৰ সাৰ্বভৌমত্বক কিদৰে অৱক্ষয় কৰিছে, সমালোচনাত্মক বিশ্লেষণ কৰা।

(d) What is social movement? Analyze the role of global social movement in putting resistance towards globalization.
সামাজিক আন্দোলন কি? গোলকীকৰণৰ প্ৰতি প্ৰতিৰোধ সৃষ্টি কৰাত গোলকীয় সামাজিক আন্দোলনৰ ভূমিকা বিশ্লেষণ কৰা।

(e) Mention five merits and five demerits of globalization.
গোলকীকৰণৰ পাঁচটা গুণ আৰু পাঁচটা দোষ উল্লেখ কৰা।

(f) Analyze the radical approach to the study of globalization.
গোলকীকৰণ অধ্যয়নৰ চৰম দৃষ্টিভংগীটো বিশ্লেষণ কৰা।